

ÖVERKLAGANDE AV DOM I MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Vänersborgs tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1070
462 28 Vänersborg
Tel: 0521-270200
mmd.vanersborg@dom.se

Överklagat beslut:

Dom meddelad vid Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt, 2019-04-09:

Tillstånd enligt miljöbalken till utökad täktverksamhet på fastigheterna Fålbengsröd 1:6 och Rambergskog 1:1 i Sotenäs kommun.

Målnummer M 1460-18

Naturskyddsföreningen i Bohuslän överklagar Mark- och miljödomstolens dom och begär prövningstillstånd

Yrkanden

1. att Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) upphäver Mark- och miljödomstolens (MMD) dom att lämna Bohusgranit ekonomisk förening (Bohusgranit) tillstånd enligt miljöbalken för täkt av blocksten inom fastigheterna Fålbengsröd 1:6 och Rambergskog 1:1 i Sotenäs kommun inom ett anpassat brytområde, och att MÖD istället fastställer Miljöprövningsdelegationens (MPD) beslut 2018-03-06 att avslå bolagets ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för täkt inom ovan nämnda fastigheter.
2. att MÖD gör bedömningen att aktuell ansökt verksamhet ska bedömas som en tillståndspliktig vattenverksamhet och ska handläggas som en sådan.
3. att MÖD avvisar ansökan.
4. att MÖD återförvisar ansökan till Länsstyrelsen (LS) för vidare komplettering samt ny bedömning av om den kan godkännas samt att LS annars ges möjlighet att avvisa ansökan.

Saken

Ansökan gäller tillstånd att bryta granit inom ett område som ligger söder och väster om det nuvarande Ävja stenbrottet inom fastigheterna Fålbengsröd 1:6 och Rambergskog 1:1 i Sotenäs kommun.

I området finns ett flertal starka skydd, bl.a. av en extremt känslig vattentäkt. Ansvarig hydrogeolog har bedömt att skyddsvärdet för vattentäkten måste vara avgörande i aktuell prövning. Det finns även ett landskapsbildsskydd samt utpekade riksintresseområden för naturvård och för friluftsliv enligt Miljöbalken (MB) 3 kap. Därtill är området skyddat enligt MB 4 kap. Turismens och friluftslivets intressen ska därmed

särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av ett exploateringsföretag eller av andra ingrepp i miljön. Den finns inget skrivet i Översiktsplanen för Sotenäs kommun (ÖP) som berättigar ett beviljande av aktuell ansökan. Däremot avråder ÖP till ökning av tung trafik på väg 174 utefter vattentäkten. Utmärkande är också att den ansökta täkten kommer att ligga extremt nära närboende. I området finns ett habitat för hasselsnok med verifierade observationer. Trots detta hävdade Bohusgranit i sin ansökan 161106 att motstående intressen är begränsade. Bohusgranit har på begäran av LS kompletterat sin ansökan vid två tillfällen. Detta tillsammans med Bohusgranits övriga inlägg gör bolagets dokument svårta att överblicka. En viktig fråga i målet är om berget bolaget ansöker om att bryta har den kvaliteten som bolaget hävdar.

Miljöprövningsdelegationen har, i sitt beslut 2018-03-06, bedömt ansökningshandlingarna som oklara och ostrukturerade. Vidare skriver MPD i sin dom att ett tillståndsbeslut med så otydlig beskrivning av den faktiska verksamheten ... som ansökan avser skulle riskera att bli rättsosäkert och försvåra möjligheten för både verksamhetsutövaren och de kontrollerande myndigheterna att följa upp verksamheten.

Dessa oklarheter kvarstår i minst lika hög grad. Att en verksamhet som drivs enligt ett sådant tillstånd (som nu MMD beviljat) inte kommer att gå att kontrollera, har förutom av LS, även påtalats av den tidigare tillståndsmyndigheten Sotenäs kommun. MPD anser även att det inte är visat att den sökta täkten kan tillgodose ett behov av bergmaterial i tillräcklig omfattning för att detta ska motivera det omfattande intrång som täkten medför för miljön. En viktig fråga är om berget Bohusgranit ansöker om att bryta har den kvalitet som bolaget hävdar. MPD och andra motparter har ställt sig tveksamma till det och MPD har sammantaget bedömt att det inte är visat att täkten medför från allmän synpunkt god hushållning. Vidare anger MPD i sin dom att täkten inte är förenlig med flera av de av Sverige antagna miljömålen.

Domen där MPD avslår Bohusgranits ansökan är en noggrann genomgång av inkomna handlingar inklusive synpunkter från föreningar, myndigheter och andra berörda. Den tar tydligt ställning till att den ansökta verksamheten ej ska godkännas.

MMD upphävde med sitt beslut 2019-04-09 MPD:s avslagsdom och gav Bohusgranit ekonomisk förening tillstånd att expandera sin verksamhet.

Prövningstillstånd bör i detta fall ges på grund av

Det finns anledning att tvivla på att Mark- och miljödomstolen dömt rätt. MPD har skarpt och välunderbyggt tagit ställning till att Bohusgranits ansökan ej ska godkännas och har på flera punkter motiverat sin ståndpunkt. De motstående intressena är många och tunga. Samtidigt har Bohusgranit inte med fakta eller observationer visat att kvaliteten på berget de ansöker om att bryta är så god som de påstår. Inför MMD:s beslut har det ej inkommit någon ny information från Bohusgranit av betydelse. Inte heller under sammanträde och syn (2019-02-18 och 19) lägger bolaget fram några uppgifter som ej var kända när MPD fattade sitt beslut. Däremot har det inkommit ett flertal nya synpunkter och observationer som talar för att MPD:s dom är riktig. MMD gör ett flertal bedömningar som går tvärt emot inkomna synpunkter och fakta samt observationer vid domstolens syn vid stenbrottet. MMD:s bedömningar går också tvärt emot MPD:s bedömning. Dock beskriver MMD inga fakta eller observationer som styrker domstolens egna bedömningar. Av betydelse är även att MMD, när domen avkunnades 2019-04-09, ej hade kännedom om Svea Hovrätts beslut (M 1212-18) som ej ger Bohusgranit tillstånd att anlägga den väg norr om stenbrottet som bolaget ansökt om. MMD har därmed ej kunna göra några ändringar i domstolens lokala tolkning av landskapsbilden och dess skydd så att MMD:s rättstillämpning överensstämmer med MÖD:s uppfattning (se nedan). Sammantaget finns det anledning att ifrågasätta MMD:s dom och det går ej att avgöra om MMD har dömt rätt utan att åter ta upp och och pröva målet i Mark- och miljööverdomstolen.

Bohusgranit har ansökt om att anlägga en väg till samma fastigheter, inom landskapsbildsskyddat område, vilket avlogs av LS. Bohusgranit överklagade, precis som i detta fall till MMD, som ändrade LS:s avslag och godkände anläggandet av vägen. Beslutet överklagades till MÖD (M 1212-18) som gav LS rätt och avslog ansökan.

Detta mål (M 1212-18) har likheter med det nu aktuella ärendet. LS:s avslog välmotiverat Bohusgranits ansökan. Bohusgranit överklagade och MMD ändrade LS:s avslagsbeslut till ett godkännande. Ärendet överklagades till MÖD som fastställde LS:s beslut och Bohusgranits ansökan om väg avslogs. Följderna av om MMD:s dom avseende vägen inte prövats och ändrats hade varit förödande för den landskapsbild som är avsedd att skyddas. Följderna av om Bohusgranit får expandera verksamheten, enligt det tillstånd som nu överklagas, blir lika stor på landskapsbilden.

Ett synnerligen viktigt skäl till att MÖD prövar målet är att det finns en betydande risk att en extremt känslig vattentäkt skadas irreversibelt.

Det finns flera viktiga punkter, däribland hanteringen av riksintresseområden för naturvård och rörligt friluftsliv, som behöver tas upp av MÖD, eftersom domen kommer att bli vägledande i kommande rättstillämpning. Det är tveksamt om de signaler som MMD:s dom sänder ut är förenligt med målsättningen med Svensk lagstiftning och Sveriges miljömål.

Begäran om anstånd

Naturskyddsföreningen i Bohuslän begär anstånd med att ytterligare utveckla grunderna till vår överklagan och skälen för prövningstillstånd till och med den 20 juni 2019. Skälet till att anstånd behövs är att ansökningshandlingarna med synpunkter, som är omfattande, behöver gås igenom, samt att Naturskyddsföreningen behöver rådgöra med berörda samt interna och externa experter.

Bottna

2019-04-24

Naturskyddsföreningen i Bohuslän
Rangelv 8
475 35 Grötö
Tel 070-235 1926
e-postadress:
boel.lanne@naturskyddsforeningen.se

Ombud:
Lars Glimmerfors
Ordförande i Naturskyddsföreningen i Sotenäs
Tåsteröd Gård
455 98 DINGLE
mobil: 073-6635055
e-postadress: lars.glimmerfors@gmail.com

Fullmakt skickas mot anmodan